

VEEHOUDERIJ

Biologische melkveehouderij in de lift

Tekst: Ida Hylkema
Foto's: Ida Hylkema,
Foppe Nijboer

Alle seinen staan op groen voor de biologische melkveehouderij: de melkprijs is 20 cent hoger dan die van gangbare melk en de verwerkers schreeuwen om melk.

De belangstelling om om te schakelen is er wel bij veel melkveehouders, maar biologische melkveehouder ben je niet zomaar. Wat is er nodig om om te schakelen? En

voor wie is het interessant? Edith Finke van DLV Advies en melkveehouder Foppe Nijboer uit Boelenslaan geven inzicht.

Bedrijf ontwikkelen zonder te groeien

Zowel verwerkers als adviseurs en toeleverende bedrijven merken dat er meer interesse is voor biologische melkveehouderij. Omschakelen naar een biologische bedrijfsvoering is echter niet voor iedere melkveehouder weggelegd, stelt Edith Finke, adviseur Rundvee van DLV Advies.

ACHTERGROND

'Juist voor bedrijven die het nu moeilijk hebben vanwege de lage melkprijs, is omschakelen lastig. Eerste vereiste is namelijk dat je voldoende grond onder je bedrijf hebt, anders moet je te veel voer aankopen en mest afzetten. Dat is voor biologische bedrijven nog duurder dan voor gangbare. Vooral de aankoop van biologisch kuilgras kan enorm in de papieren lopen', stelt de adviseur.

Concrete normen zijn er niet, maar Finke gaat voor een gemiddeld biologisch melkveebedrijf uit van een melkproductie van 10.000 tot 12.000 kilo per hectare. Intensiever is ook mogelijk, als de melkveehouder kan samenwerken met een biologische akkerbouwer voor de teelt van voer en de afzet van mest.

'Wanneer je op dit moment zelfvoorzienend bent, is omschakeling een interessante optie. Dat geldt zeker voor ondernemers die geen

Melkveeouders die omschakelen, moeten niet alleen het melkvee weiden, maar ook het jongvee.

groeistap willen maken, maar hun bedrijf wel willen ontwikkelen.'

Omschakelen gaat echter niet zomaar. Er geldt een omschakelperiode van twee jaar. Als het vee zes maanden volledig biologisch ruwvoer en krachtvoer krijgt gevoerd, mag het als biologisch worden aan-

gemerkt. Voor grond geldt echter een periode van twee jaar. In deze twee jaar mogen geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen zijn gebruikt.

'Versneld omschakelen in achttien maanden is beslist mogelijk. Als je in het voorjaar van 2016 omschakelt, kun je in het najaar van 2017 biologische melk leveren, omdat de koeien dan al biologisch zijn en je in de winter voorafgaand aan de omschakeling niets meer aan je grond hebt gedaan.'

REGELS

Biologisch melkvee houden is echter meer dan biologisch voeren; er gelden meer regels. Op het gebied van huisvesting voldoen de meeste moderne stallen wel aan de normen

en ook op het gebied van diergezondheid en preventief antibioticagebruik wordt het verschil tussen gangbare en biologische melkveehouderij steeds kleiner.

'Versneld omschakelen in achttien maanden is beslist mogelijk'

Mais moet in vruchtwisseling worden verbouwd en mag niet continu op hetzelfde perceel, dus dat wordt al lastiger. Dat geldt ook voor weidegang: deze eis geldt niet alleen voor het melkvee, maar ook voor het jongvee en de droge koeien. 'Vooral het omweiden van

jongvee in combinatie met het ruwvoeraanbod vinden startende biologische melkveeouders wel eens lastig. Dat geldt ook voor de standvastigheid van klavers in het grasland; dat is op sommige grondsoorten best moeilijk', aldus Finke.

Een omschakelperiode van twee jaar is daarom wel goed om goed beslagen ten ijs te komen en de biologische bedrijfsvoering goed 'tussen de oren' te krijgen.

'Het is de kunst en de uitdaging om voldoende gras van een hectare te blijven halen en de productie per koe niet te veel te laten zakken. De kwaliteit van ruwvoer is minder en je hebt geen mogelijkheid om krachtvoervangers te voeren omdat die biologisch vrijwel niet beschikbaar zijn, maar je moet ook zien te voorkomen dat je veel duur krachtvoer moet kopen om voldoende melkproductie te houden.'

KOSTPRIJS HOGER

Een hogere melkprijs is voor biologische boeren geen overbodige luxe, omdat de kostprijs ook hoger is. 'Een melkprijs van 45 tot 46 cent is zeker nodig', stelt Finke.

'Dat de prijs nu 50 cent is, is mooi meegenomen, maar je moet je als ondernemer wel realiseren dat die ook weer lager kan worden. Dat is ook de reden waarom boeren nog tegen omschakeling aanhikken: je staat voor een omschakelperiode van twee jaar waarin je hogere kosten maakt en nog de gangbare melkprijs krijgt, maar je weet niet of de biologische melkprijs over twee jaar nog steeds zo hoog is.'

Een dergelijke afweging is ook een kwestie van ondernemerschap en je strategie bepalen, zegt Finke. 'Melkveeouders die op dit moment zelfvoorzienend zijn en niet willen groeien, kunnen aan biologisch een mooie boterham verdienen.'

Extra aandacht voor omschakelaars op Bio-beurs 2016

De toenemende vraag naar biologische melk krijgt ook aandacht op de Bio-beurs 2016 op 20 en 21 januari in Zwolle. Kees Water van Ekopart en Edith Finke van DLV Advies begeleiden al jaren melkveeouders bij omschakeltrajecten en geven tijdens de beurs workshops. Na de workshop is er een rondleiding over

de beurs, waarin relevante bedrijven en organisaties worden bezocht. Ook kunnen er vragen aan ervaren biologische melkveeouders worden gesteld. Belangstellenden maken ook kans op een gratis adviesgesprek met Water of Finke. Meer informatie is te vinden op www.bio-beurs.nl.